

**ҚОНУНИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

Дар бораи йоднокгардонии намак

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2002, №11, мод. 738; соли 2007, №5, мод. 369)

Қонуни мазкур асосҳои ҳуқуқӣ, ташкилӣ ва иқтисодии тадбирҳои вобаста ба йоднокгардонии намакро бо мақсади пешгирии аз бемориҳои норасоии йод дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар намуда, муносибатҳои дар ин соҳа ба миёнояндаро танзим мекунад.

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои зерин истифода шудаанд:

йоднокгардонии намак - амали бо йод омехтагардонии намак бо мақсади пешгирии аз бемориҳои норасоии йод;

бемориҳо вобаста ба норасоии йод-ҳолати номуътадиле, ки аз вайрон шудани фаъолияти ғадуди сипаршақл дар натиҷаи норасоии йод дар ҷисми одам пайдо мешавад (паст рафтани сатҳи тафаккур, бачапартоӣ, тавлиди кӯдаки мурда, камақлӣ ва ғайра);

пешгирии бемориҳо аз норасоии йод – амалҳое, ки барои пешгирии аз бемориҳои норасоии йод нигаронида шудаанд.

Моддаи 2. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи йоднокгардонии намак

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи йоднокгардонии намак ба Конститутсияи (Сарқонуни) Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз ҳамин Қонун, дигар қонунҳо ва санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф кардааст, иборат аст.

Моддаи 3. Доираи татбиқи Қонуни мазкур

Қонуни мазкур ба ҳамаи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, сарфи назар аз шакли ташкилию ҳуқуқӣ, ки дар соҳаи йоднокгардонии намак фаъолият мекунад, дахл дорад.

Моддаи 4. Салоҳияти мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи йоднокгардонии намак

Салоҳияти мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи йоднокгардонии намак бо мақсади пешгирии аз бемориҳои норасоии йод аз амалҳои зайл иборатанд:

таҳия ва иҷрои барномаҳои мақсадноки давлатӣ вобаста ба пешгирии аз бемориҳои норасоии йод; ҳамоҳангсозии фаъолияти дигар вазорату идораҳои ҷумҳурӣ, ташкилотҳо, сарфи назар аз шакли моликият ва тобеияти идоравӣ, инчунин мақомоти ҳокимияти иҷроия дар маҳалҳо дар соҳаи пешгирии аз бемориҳои норасоии йод;

назорат, баҳодихӣ ва пешгирии дараҷаи паҳншавии бемориҳо вобаста ба норасоии йод дар байни аҳоли;

якҷоя бо мақомоти ҳокимияти иҷроия дар маҳалҳо анҷом додани назорати иҷроии талаботи ҳамин Қонун ва дигар санадҳои меъёрию ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои пешгирии аз бемориҳои норасоии йод;

муайян намудани минтақаҳое, ки дар таркиби хокашон йод кам мебошад;

омӯзиш, баҳодихӣ ва пешгирии дараҷаи паҳншавии бемориҳо аз норасоии йод дар байни аҳоли;

амалӣ гардонидани чорабиниҳои ҳуқуқӣ, иқтисодӣ ва ташкилӣ бо мақсади истехсол, фурӯш ва бо намаки йоднокгардондашуда таъмин кардани талаботи аҳоли;

ваколатҳои дигаре, ки Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян мекунад.

Моддаи 5. Тадбирҳои йоднокгардонии намак

Дар соҳаи йоднокгардонӣ бо мақсади пешгирии аз бемориҳои норасоии йод дар Ҷумҳурии Тоҷикистон тадбирҳои зерин амалӣ карда мешаванд:

ташкили муоинаи аҳоли, пешгирии ва ошкор кардани шахсоне, ки гирифтори бемориҳои норасоии йод гардидаанд;

баҳодихии ҳарсола бо мақсади мониторинги ҷараёни паҳншавии бемориҳо аз норасоии йод, самаранокии чораҳои пешгирии ва ба мақомоти дахлдор пешниҳод кардани маълумот дар бораи натиҷаҳои он;

ташкили гузаронидани тадқиқоти илмӣ, ки барои пешгирӣ аз бемориҳои норасоии йод равона шудааст;

огоҳ кардани аҳоли дар бораи чораҳои пешгирӣ аз бемориҳои норасоии йод ва ташкили воситаҳои маърифати санитарӣ тавассути матбуот, радио, телевизион оид ба масъалаҳои пешгирии бемории мазкур, нашри varaқаҳо, маълумотномаҳо ва ғайра;

ҳатмӣ будани риояи стандартҳо, талаботи меъёрҳои санитарияю гигиенӣ ва қоидаҳои (минбаъд стандарт ва талабот) таъмини сифат ва бехатарии намаки йоднокгардондашуда аз ҷониби ҳамаи шахсони воқеӣ ва ҳуқуқие, ки дар соҳаи истеҳсол, содирот, воридот ва фурӯши намаки йоднокгардондашуда фаъолият мекунанд.

Моддаи 6. Назорати давлатии пешгирӣ аз бемориҳои норасоии йод

Назорати давлатии пешгирӣ аз бемориҳои норасоии йод аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ дар соҳаи тандурустӣ, амалӣ гардонида мешавад.

Экспертизаи намунаҳои намак ба мақсади муқаррар намудани мутобиқати нишондиҳандаи сифат ва бехатарии намаки йоднокгардондашуда ба стандарт ва талабот аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ гузаронда мешавад.

Назорати ҷамъиятӣ ба риояи стандарт ва талабот, таъмини сифат ва бехатарии намаки йоднокгардондашуда мутобиқи тартиби муқарраркардаи қонунгузорӣ, амалӣ гардонида мешавад.

Моддаи 7. Талабот нисбат ба намаки йоднокгардондашуда

Истеҳсол, фурӯш, воридоту содироти намаки йоднокгардондашуда мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо тартиби муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ мегардад.

Намаке, ки бо таом истеъмол мешавад ва барои хӯрокаи чорво истифода мегардад, бояд йоднокгардондашуда, сифат ва бехатарии он ба стандарт ва талаботи дахлдор ҷавоб дода тавонад. Сифати йоди таркиби намак аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ муқаррар карда мешавад.

Истеҳсол, тоза, йоднокгардондани намак ва фурӯши он мутобиқи тартиботи меъёру қоидаҳои санитарияю гигиенӣ сурат мегирад.

Басту банди намаки йоднокгардондашудаи ба ҷумҳурӣ воридшаванда ва намаки йоднокгардондашудаи дар ҷумҳурӣ истеҳсолшаванда, реклама, тамғагузорӣ, ҳифз, нигоҳдорӣ, интиқол ва фурӯши он дар асоси риояи стандарт ва талаботи дахлдор, мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон анҷом дода мешавад.

Намаки йоднокгардондашуда, ки мӯҳлати истифодааш гузаштааст, танҳо ҳамчун намаки техникаӣ истифода бурда мешавад.

Фурӯши намаки йоднокгардонданашуда ва ворид намудани он дар ҷумҳурӣ, манъ аст.

Моддаи 8. Сертификатсияи намаки йоднокгардондашуда

Бо мақсади муқаррар намудани мутобиқати нишондиҳандаи сифат ва бехатарӣ, намаки йоднокгардондашудаи дар ҷумҳурӣ истеҳсолшаванда бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон сертификатсия карда мешавад.

Истеъмолкунандагон мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ дар бораи йоднокгардонӣ ва сертификатсияи намак огоҳ карда мешаванд.

Моддаи 9. Ҳавасмандгардонии истеҳсоли намаки йоднокгардондашуда

Бо мақсади таъмин кардани талаботи аҳоли бо намаки йоднокгардондашуда дар ҷумҳурӣ сиёсати мақсадноки сармоягузорӣ, нархгузорӣ, қарздиҳӣ дар ин соҳа, амалӣ гардонида мешавад.

Моддаи 10. Кафолати сифат ва бехатарии намаки йоднокгардондашуда

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки ба истеҳсол, содирот, воридот, фурӯш ва рекламаи намаки йоднокгардондашуда машғуланд, бояд ба истеъмолкунандагон сифат ва бехатарии намаки йоднокгардондашуда ва мутобиқати ҳатмии онро ба стандартҳои давлатӣ кафолат диҳанд.

Моддаи 11. Ҷавобгарӣ барои вайрон кардани Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқие, ки ба истеҳсол ва фурӯши намаки йоднокгардондашуда машғуланд, дар сурати вайрон кардани стандарту талаботи сифат ва бехатарии он, ӯҳдадоранд бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорӣ зарари ба саломатии одамон расондашударо ҷуброн намоянд.

Барои вайрон кардани Қонуни мазкур шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 12. Мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур
Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе 2 декабри соли 2002
№85

Э. РАҲМОНОВ

ҚАРОРИ
МАҶЛИСИ НАМОЯНДАГОНИ
МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Оиди қабул намудани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон
«Дар бораи йоднокгардонии намак»

Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон **қарор мекунад:**

1. Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи йоднокгардонии намак» қабул карда шавад.
2. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон:

ба Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи ба Қонуни мазкур мутобиқ гардонидани қонунгузори чорӣ таклифҳо пешниҳод намояд ва қарорҳои худро бо Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи йоднокгардонии намак» мутобиқ гардонад.

Раиси Маҷлиси намояндагони
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе 9 октябри соли 2002
№703

С. ХАЙРУЛЛОЕВ

ҚАРОРИ
МАҶЛИСИ МИЛЛИИ
МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Оиди Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи йоднокгардонии намак»

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистонро «Дар бораи йоднокгардонии намак» баррасӣ намуда, **қарор мекунад:**

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи йоднокгардонии намак» ҷонибдорӣ карда шавад.

**Раиси Маҷлиси миллии
Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон
ш. Душанбе 12 ноябри соли 2002
№ 344**

М. УБАЙДУЛЛОЕВ